

KOROŠKI SLOVENEK

Naroča se pod naslovom: „KOROŠKI SLOVENEK“.
Klagenfurt, Viktringer-Ring 26.

Rokopisi se naj pošiljajo na naslov:
Politično in gospodarsko društvo, Klagenfurt, Viktringer-Ring 26.

**List za politiko,
gospodarstvo in prosveto**

Izhaja vsako sredo. — Posamezna številka 15 grošev.
Stane četrtletno: 1 S 50 g; celoletno: 6 S — g
Za Jugoslavijo
četrtletno: Din. 25.—; celoletno: Din. 100.—

Krščanska narodna politika.

Opetovano že smo v našem listu pokazali rane, ki jih je prizadjal slovenskemu življu v deželi njegov smrtni sovražnik, liberalizem, na polju šolstva. Do danes stojita država in dežela pred nerešeno uganko, kako zadostiti tod naravni slovenski pravici. Ni čuda, če pa do danes ni pojasnjeno, kdo na Koroškem sploh pripada narodni manjšini. Tozadevno naše mnenje je ostalo in bo ostalo nespremenjeno: vsako kompromisarstvo med krščanskim pojmovanjem narodnosti in krščanskimi vzgojnimi načeli ter med liberalnimi pojmovanji in načeli nam je odvratno. Naša narodna bodočnost ne sme nikdar postati zadeva kupčije, marveč edino zadeva krščanske vesti, ki daje brez pridržka narodu, kar je njegovega. Da je ostal razvoj našega narodnostnega vprašanja na polovici pota, je kriva nejasnost okoli vprašanja, kaj je narod in narodna manjšina v novi, krščanski državi.

Po krščanskem pojmovanju družabnega življenja ni narod nikaka svota poedincev, marveč je živo telo, vidno v svojih udih. Narod živi kot organizem v svojih udih. Te ude imenujemo stanove, avstrijska postava jih pozna sedem, ustvarja jih pa sličnost dela, vzgoje in življenskega načina. Vidnejši od poklicnih stanov so v narodu kulturni sloji: kmetje, delavci in meščanstvo. Postavno jih sicer ni mogoče zajeti, ker so manj gospodarskega kot kulturnega značaja. Vendar tudi stanovska država ne bo mogla in tudi ne hotela preko dejstva, da obstoji bistvena razlika med podjetništvom in delavstvom, kot ji je jasna razlika med meščanstvom in kmetom. Delavec živi iz svojega dela, kmetu je na pomoč še njegova zemlja, meščanstvu daje njegovo upravičenost njegova duševna zmožnost. Iz teh naravnih razlik izhaja različen način kulturnega življenja delavcev, kmetov in meščanstva. Preko tega ne bo mogel nihče, ker ga narekuje narava sama. V njem se zrcali raznolikost in mnogovrstnost enega in istega narodnega telesa, v katero so povezani vsi trije kot narodni udi: kmet, delavec in meščan. Šele ob troedinstvu kmetov, delavcev in meščanstva se pričinja narodno-občestveno življenje. Iz te trozveze poganja resnično narodno-kulturno in narodno-gospodarsko življenje.

Vse to so za večinski narod, ki je državni narod, vsakdanje resnice. Njegovi voditelji se jih dobro zavedajo, ko stremijo z vsemi silami za tem, da avstrijsko ljudstvo oprostijo razkrajajočih liberalnih in razdvajajočih socialističnih vplivov ter uveljavijo življensko pravico treh velikih slojev-udov ene narodne družine. Sama bo nato ta pravica vodila h pravemu narodno-občestvenemu življenju ter upostavila troedinstvo kmeta, delavca in meščanstva v narodno-kulturnem in narodno-gospodarskem življenju. To je krščanska narodna politika nove Avstrije!

Ta resnično narodno-politična smer mora seve veljati tudi za manjšino. Tudi manjšinski narod ne more in ne sme biti nikaka svota poedincev, ne more in ne sme biti samo kak sloj! Kot tvori nemško ljudstvo v Avstriji resnično narodno telo, je in mora biti organizem tudi narodna manjšina v Avstriji, četudi je morda kulturno in številčno šibkejša. Pot nove, krščanske Avstrije mora voditi i večinski narod i manjšinske narode nazaj v njihova narodna občestva. Kajti razkrajajoči vpliv liberalnih in socialističnih stremiljenj je manjšinam enako škodoval ter je njihove vrste enako razdvajal in razkrajal kot je škodoval večinskemu narodu. Torej je treba tudi za narodne manjšine postaviti življensko pravico vseh treh slojev, kmeta in delavca in meščana, ter ob njej omogočiti novo narodno-občestveno življenje.

Kot zveni ta resnica enostavno in samoobsebi umevno, vendar nakažejo že samo poizkusi njene

izvedbe izredne ovire, ki se nahajajo na poti novega razvoja pri narodnih manjšinah. Kako naj n. pr. podpre in omogoči država pri nas na Koroškem življenje slovenske narodne družine kmetov, delavcev in izobraženstva, če pa sta liberalizem in socializem minule dobe storila celo delo. Sedaj šele so vidne težke rane, ki jih je prizadalo slovenskemu narodnemu telesu raznarodovanje pod nemško-nacionalno in socialistično firmo. Rast posvetnega slovenskega izobraženstva na Koroškem je liberalizem dosledno v kali zatiral, delavstvu je socializem ubijal bolj ali manj se porajajoči narodnostni čut, oba naša narodna sovražnika pa sta razdvajala slovenskega kmeta in mu ljubosumno ucepljevala neke nemško-kulturne pojme. Samopašno gospodovanje zakletih sovražnikov naravnega reda zapušča na slovenskem Koroškem razvaline, kot sicer le malokod. Globoko v zemlji sta ostali korenini sleher-

nega naroda, slovenski kmet in slovenski duhovnik, iz njih in ob njih se mora nekoč naroditi na Koroškem nov narod slovenskih kmetov, slovenskih delavcev in slovenskega izobraženstva, če naj je krščanska država svojim manjšinam pravična in dobrohotna.

V očigled sedanjemu položaju v deželi se nam zdi zato potrebno, da naglasimo dvoje: Vsaktero sodelovanje manjšine z državo in njenimi organizacijami se mora motriti ne zgolj z državnega, marveč tudi s krščanskega narodno-političnega stališča. Iz sožitja slovenskih kmetov in duhovnikov mora vzrasti prejkoslej tudi slovenski delavec in posvetni slovenski izobraženec! Kdor to narodnostno politiko nove države zanikuje ali onemogoča, bodisi iz načelnega nasprotstva ali iz kratkovidnosti, nadaljuje uničevalno in pogubno delo, ki sta ga tudi v naših vrstah pričela liberalizem in socializem.

Notranji in zunanji razvoj naše države.

Minuli teden je prinesel precej jasnosti glede bodočega razvoja naše države. Nedavno sprememba v zvezni vladi in vodstvu domovinske fronte že kaže svoje ugodne posledice. Govorice o avstrijskem fašizmu so danes enako brezpomembne kot namigavanja, da hoče vlada nazaj v nekdanjo politično demokracijo. Tudi v zunanje-političnem pogledu je minuli teden marsikaj razčistil.

Jasna notranje-politična smer. O priliki velikega zborovanja dunajske katoliške akcije je povedal kancler Schuschnigg to: Moj prihod na zborovanje bodi dokaz, da služim istim načelom, katerim služite Vi. Brez zavednega katoliškega elementa ninaše države in njene temeljne misli. Vemo sicer, da moramo v državnih rečeh iti roko v roki z onimi, ki v teh vprašanjih niso naše misli. Med nami ne sme biti borbe za premoč. Kar pa moramo nujno zahtevati in na kar imamo pravico, je, da se absolutno spoštuje misel, katero zastopamo in h kateri varstvu je poklicana ustava krščanske Avstrije. — Na prvem zborovanju voditeljev domovinske fronte pod predsedstvom zveznega kanclerja je dr. Schuschnigg naglasil potrebo združitve vseh zavednih Avstrijev. Generalni tajnik fronte Zer-

natto pa je voditelje pozval, naj skušajo pritegniti k sodelovanju v fronti predvsem mladino.

Srednja Evropa in Avstrija. V zadnjem času postaja prav živahno okoli srednje-evropskega vprašanja, katerega razvoj je seve veliko važnosti tudi za našo državo. Poset poljskega zunanjega ministra Becka v Beogradu je vzbudil obilo pozornost tudi v Avstriji, ki je s Poljsko v prijateljskih odnošajih. Predvsem pa so avstrijski listi pritrdili izvajanjem čehoslovaškega zunanjega ministra dr. Krofte, ki se je v obširnem referatu dotaknil tudi srednje Evrope: „Čehoslovaška, jugoslovanska in rumunska vlada stremijo za tem, da Malo antanto izgradijo na gospodarskem polju. Tako bi bila podana možnost sodelovanja z ostalimi srednje-evropskimi državami. Čehoslovaška pozdravlja kot članica Male zveze stremljenja Italije, Avstrije in Ogrske, ki so slična ciljem Male zveze.“ — K uvedbi vojaške obvezne službe v Avstriji je minister pripomnil: „Še vedno upamo, da se posreči rešiti to zadevo mirno in prijateljsko.“ Glede Ogrske, tako je minister nadaljeval, je upati na izboljšanje obojestranskih odnošajev predvsem v gospodarskem področju. — Izjava zunanjega ministra Čehoslovaške je našla v naši državi izreden podmev in jo smatrajo kot važen prispevek k zblizanju držav srednje Evrope. To zblizanje je nedvomno tudi cilj avstrijske zunanje politike.

Mussolini za spravo.

Mussolini je ponudil Angležem sodelovanje Italije pri obravnavanju evropskih vprašanj v Zvezi narodov. Za to pa zahteva ukinitvev sankcij. Z ukinitvijo da je Italija pomirjena in zadovoljna in malim sredozemskim državam se ni treba bati pred njo. Pripravljena je za prijateljske pogodbe z Grčijo in Turčijo. Mussolini je dodal, da bo upoštevala Italija francoske in angleške gospodarske interese v Abesiniji ter je pripravljena poslati svojo vojsko nazaj v Evropo, čim zapustijo angleške ladje Sredozemsko morje. Za slučaj pa, da ostanejo sankcije še naprej v veljavi, je zagrozil, da bo Italija izstopila iz Zveze narodov.

Jugoslavija in Poljska. Minuli teden se je mudil v Beogradu poljski zunanji minister Beck. Prestolnica Jugoslavije ga je sprejela z velikimi častmi. Minister je bil sprejet od kraljice-vdove in kneznamestnika, nakar je dalje časa konferiral z jugoslovanskim ministrskim predsednikom in zunanjim

ministrom dr. Stojadinovičem. O priliki slavnostne večerje sta oba državnika podala važne izjave, tičoč se Poljske in Jugoslavije, ki sta si slični po nastanku in nalogah. Beckov obisk je vzbudil v Evropi mnog odmev. Tolmačijo ga na eni strani kot poizkus Poljske, da pridobi Jugoslavijo za Nemčijo, na drugi strani pa bila na njem očita prizadevanja Jugoslavije, da Poljsko izmiri s Češko.

Nemčijo skrbi bodoča vojna. Vojno ministrstvo v Berlinu je v zadnjem času dobilo poseben odelek za takozvano obrambno gospodarstvo. Njegova naloga je, da prepreči gospodarski zastoj v državi, kot se je pojavil v svetovni vojni, ko so države velike antante osrednji državi z gospodarsko blokado prisilile h tlom. Odslej bo imela berlinska vlada s pomočjo novega urada kontrolo nad vsem gospodarstvom. Mnoga podjetja so že dobila nalog za priprave, da v slučaju potrebe lahko povečajo svojo proizvodnjo. Industrijo bodo skušali osredotočiti v Prusiji. Posebno pažnjo bodo odslej posvetili kmetijstvu, ki pride v slučaju vojne pod vojaško upravo.

Belgija bodi nauk! Predzadnje nedeljo so se vršile v Belgiji državnozbornske volitve. Njihov izid je značilen: zmagali so katoliški revolucionarji, imenovani „reksisti“, na skrajni desnici, flamski fašisti in komunisti. Srednje stranke so vse izgubile. Katoliški revolucionarji, katere vodi 28letni Degrelle, so nova stranka, ki izjavlja, da bo radikalno pomedla z vsem strankarstvom in uveljavila socialno pravico s silo. Belgijci jih gledajo kot strastne, a neizkušene mladce, ki bodo katoliški stvari prej škodovali kot koristili. Njihov pojav na političnem polju in njihova zmaga pa sta nedvomno dokaz, da je med belgijskimi katoliškimi politikami mnogo politikastrov.

Položaj v Rusiji. Življenje je tako silno, da kljubuje vsem nenaravnim papirnatim programom, tako pravijo in to velja za Rusijo. Mladino so učili nedavno še revolucionarstva, danes že so jim prepovedali vsako politično udejstvovanje. „Krepijo naj duha in telo,“ so dejali sovjeti svojim mladcem. Tudi z enakostjo državljanov ni šlo. Danes se zaslužek ruskih delavcev že stopnjuje, najboljšim delavcem delijo celo posebna odlikovanja. Težka industrija ne dobi več podpor iz državne blagajne, od države narekovane cene ne držijo več, gospodarstvo dobiva svobodne roke. Poseben položaj ima vojaštvo, ki se le malo razlikuje od vojaščine v meščanskih državah. Sovjeti nameravajo baje omiliti celo svojo brezbožno propagando.

Neguš na poti v London. Mnogo prahu je vzbudila novica, da poseti poraženi abesinski cesar London. Anglija njegovemu posetu ni nenaklonjena, vendar ga ne bo sprejela s častmi, ki pritičejo cesarjem, ker prihaja „nepoznan“. Italijani se med neguševim potovanjem zelo hudujejo in svarijo Angleže pred novimi žalitvami Italije. Od mnoge strani se čuje, da namerava abesinski cesar posejati celo Ženevo o priliki zasedanja Zveze narodov. To seve bi izzvalo še več prahu.

Ostale novice v svetu. Sv. oče Pij XI. je praznoval svojo osemdesetletnico. — Predsednik čehoslovaške republike dr. Beneš je praznoval svoj 52. rojstni dan. — Jugoslavija je 28. majnika proslavila 80letnico slavnega izumitelja Nikole Tesla, ki je rodod iz hrvatske Dalmacije. — Rajhovski diplomati so na potovanjih. Gospodarski minister Schacht se je oglasil v Bolgariji, Goering pa najavil v Jugoslaviji, Ribbentrop spet namerava iti na Irsko. — V Bukarešti se sestane jugoslovanski knez-namestnik Pavel in čehoslovaški prezident dr. Beneš z rumunskim kraljem Karolom. Sestanku pripisujejo veliko važnost. — V Palestini se boji med Arabci in britansko policijo nadaljujejo. Zavzemajo celo vedno večji obseg. — Na nekem šolskem izletu pri moravskem mestu Brncu je ob prevozu reke Dyje utonilo 31 otrok.

— Avstrijska telovadna društva so združena s 1. junijem v skupno organizacijo „Oesterreichische Turnerschaft“.

Posli, organizirajte se!

Skoraj je ob površenem pogledu izgledalo, da za naše posle in delavce v kmetijskih in gozdarskih obratih v novi državi ni pravega mesta. V slovenskem delu Koroške doslej razum v par krajih ni obstajala nobena poselska organizacija. Le malokdo se je brigal za njihove skrbi in težave, za njihova stremjenja in želje.

Kmečki stan pa je popoln šele, če upošteva delavstvo in se tudi delojemalcem priznajo vse pravice, katerih bodi v stanovski državi deležen sleherni državljan. To je v postavi, s katero je urejena organizacija kmetijskega stanu, v polni meri upoštevano. Posli in drvarji imajo v krajevnih, okrajnih in deželni kmetijskem odboru svoje posebno zastopstvo in sicer mora biti četrtina vseh zastopnikov iz vrst kmetijskih delavcev. Isto številčno zastopstvo je predvideno tudi v okrajnih kmetijskih zbornicah in v deželni kmetijski zbornici. Toda tudi v drugih zastopstvih, kakor v občini in dež. zboru, se nahajajo možje iz vrst poslov in drvarjev. Zato je nujno potrebno, da naš slovenski drvar, hlapec in dekla spoznajo ustroj svoje stanovske organizacije in v njej uveljavijo svoje težnje.

Koroška kmečka zveza (Kärntner Bauernbund) je v glavnem razdeljena v dva dela: v odseka delodajalcev in delojemalcev. K delojemalcem spadajo vse osebe, ki so pri kmetu ali v gozdarskem podjetju zaposlene. Od družinskih članov kmetov ali podjetnikov pa spadajo k skupini delojemalcev samo tisti, ki dobivajo za svojo delo redno plačo in za katere se plačujejo redni prispevki za bolniško zavarovanje. Vsi ostali družinski člani so v skupini delodajalcev. Član stanovske organizacije postane samo tisti, ki se za člana prijavi in plačuje redno članarino, katera znaša letno:

1. Za osebe ženskega spola, ki živijo v isti hiši ko posestnik, S 2.—
2. Za osebe moškega spola, ki živijo v isti hiši ko posestnik, S 3.—
3. Za sezonske delavce, dninarje i. dr. S 4.—
4. Za drvarje in žagarje S 6.—
5. Za profesioniste in strokovne delavce S 4.—
6. Za žene drvarjev in žagarjev, ki tudi spadajo h kmetijskemu stanu, S 1.50.

Pri vstopu v organizacijo plača vsak član 50 grošev pristopnine. Deželno vodstvo kmetijskih delojemalcev predlaga zastopnike delojemalcev v vse odbore in ustanove, ki pridejo v poštev, skrbi za ureditev delovnega razmerja, sklepa ko-

lektivne pogodbe, skrbi za socialne in gospodarske ustanove in za ustanove, s pomočjo katerih naj se dviga duševna in telesna izobrazba stanovskega naraščaja. Končno pomaga organizacija svojim članom v vseh slučajih, v katerih se jim godi krivica, s pravnimi nasveti in pravnim zastopstvom. Delokrog organizacije je torej zelo obširen.

Vsak posel in kmetijski ter gozdarski delavec, ki se je prijavil kot član, ima pravico do volitev in do vseh ustanov, ki so namenjene kmetijskim delojemalcem. S tem, da je član svoje stanovske organizacije, je tudi že član domovinske fronte. Obenem dobi mesečno eno številko lista „Kärntner Bauernbündler“, v katerem so obravnavana vprašanja, tičočja se kmetijskega delavstva.

Iz navedenih pojasnil sledi, naj se tudi naš posel, drvar, hlapec ali dekla zanimajo za svojo organizacijo, sicer ostanejo brez svojega zastopstva in brez prepotrebne zaslombe. Naj se torej registrirajo v vrste in vstopijo v svojo stanovsko organizacijo, ki je važna posebno za vse kot gospodarsko najšibkejši sloj. Tudi to velja: Vsi za enega, eden za vse!

P.

DOMAČE NOVICE

Kovarjev Miha!

Jes na zastopm, da je svjit nanbart tak hratov. Kohar srečaš, pa tist koj jamra n pa se krieha čriez te burne cajte. Al smo risn že čisto na ozarah, bol se nam to koj tko zdi? Saj nam tudi včasnih niso pečene tice v usta letele, se je peč ribavo, včasih mav bol, včasih mav svabš. Če je ktir prej posturov, je šov pa še mav k sosed pomagat. Vmies smo pa še ktiro zapel pa mel svoje flavzne n pa kratk čas. S peciknam se še tud ubedn ni znov vozt. zato smo v nedelah po meši tud bol vkup ostal. Za politko se ubedn še zmenov ni. Tdej še vedl niso, kaj je politka, al je to kaka živav al kaj. Če smo se otl mav zrafinat, smo se navadno za kake dečle del. Drhač smo pa kup držal k pa čajnarji.

Danešn den pa svjit nč na drži več na soseščno pa na prijateljstvo. To je vse c burn, kar je včasih bo, pa cveč pavršk. Vkup nča držimo več! Adn to farbo kaže, druh druho. Adn hajl vpije, nji sosed pa živjo. Včasih teha nči s šlišov. Čej trieba bo, s peč zajuckov, niemc po niemščam. sovenc po sovenjam, slišav se je pa oboje glih. Provzaprov se kna smimo čudt, da je šva po tej pot vsa dora vola rakam žvižgat.

Ana rieč me prov skrbi: kaj bo sedež z našam ta mvađam pvubam, k bojo mnda, kakr smo slišov, v kratkam na „štelingo“ šli? To bo pa vndr

PODLISTEK

Janez Jalen:

Previsi.

(10. nadaljevanje.)

„Na oni strani vas je bilo pet, boste že bolje vedeli kakor jaz, ki sem bil sam na tej strani.“

„Odgovarjaj lepo, če ne, te usekam po gobcu.“

„Nak, tega pa ne zmoredš,“ se je hudomušno nasmehnil Janez.

„Kako, da ne?“

„Ker nisem žival. Žival ima gobec. Kar nas je pa ljudi, imamo usta.“

Kdor je razumel, se je nasmehnil. Drugi so si dali raztolmačiti. Vsem je bilo malo nerodno.

„Te bom pa po zobeh kresnil, če misliš, da te bo manj zabolelo,“ je skušal popraviti gamsov čop.

„Ne svetujem ne, lahko pa poizkusiš. Povem pa naprej, da se utegneš šele v hudičevih kremeljih zavedeti, kako zna udariti veteran izpod Kustoce.“

Janez se je bolj hudega naredil, kakor je bil v resnici. Dedca je pa le oplašilo. Kar bolj krotak je postal:

„Če nočeš povedati, katera dva sta še bila, boš sam za vse tri zaprt.“

„Ko bi bil ti sodnik.“

„Da bi jaz sodil, bi takele tiče vse postrelil.“

„Kadar bo spet vojska, glej, da ne ostaneš doma za pečjo, ko te tako mika ljudi pobijati.“

Dedec je kar zapihal od jeze. Ni si znal več pomagati iz zagate. Ukazal je bradatemu: „Odpelji falota pri priči v Tržič v zapore. Mi smo potrebni počitka in lačni in žejni smo.“

„Midva tudi,“ je oporekal Janez.

„Marš,“ se je togotno zadril dedec.

„Marš se reče psu ne pa človeku.“ Janez kar ni mogel biti tiho.

„Stopiva, stopiva!“ Kosmač je odvedel Janeza po jarku navzdol. Nosil je dve puški. Svojo in Janezovo.

Od cerkve svete Ane navzgor čez Ljubelj je blestela v dopoldanskem solncu izovinkana cesta. Na senožetih pod cerkvijo je mrgolelo senosekov in grabljevk. Spravljali so trdo seno.

„Veš kaj, Kosmač. Lačen in žejen ne pojdem v zapor. Bog ve, kdaj bom tam kaj dobil za v usta...“

„Kar hitro stopiva, da se jim čimprej umakneva izpred nosa. Boš videl, da bo prav.“

Hitela sta po bližnjicah navzdol in sama nista vedela, kdaj sta spet začela govoriti o vojski.

„Ali se spomniš, kako je bilo takrat, ko smo šarži —“

„Mene je havptman za kuharja naredil, sem pa koj prvi teden mrzlico dobil.“

Pa pod Kustoco! Pa v tistem hrastju. Pa takrat in takrat.

Eden je več vedel, kakor drugi, tako da sta kar mimogrede prišla do vasi. Kosmač je prijel Janeza za rokav in ga je ustavil:

„Prijatelj! Saj boš pameten, kaj ne?“

„Če me prosiš, ti ne uidem. Ob službo bi te spravil. Kaj bi žena in otroci!“

„Eee, saj pravim. Mi stari soldatje, ki smo kaj skusili. Na puško! Izprazniva jih, da se nesreča ne pripeti. Ne bom te gonil okrog ko tolovaja. Ljudje bi se ti posmehovali, mene pa grdo gledali.“

„Čednejši bo tako.“

„Veš, zato, ker si našemu nadlovcu take nadrobil. Pustuhu.“

S skednjev je dehtelo sveže seno. Iz kuhinj je skozi odprta okna in vrata uhajal duh čvrče se zaseke in objemal vso vas. Na dvoriščih so po raztresenem senenem drobirju brskale kokoši. Naokrog so se prestopali petelini. Okrog ostrejšij so švigale lastovice.

Vsak s svojo puško na rami sta Kosmač in Janez zavila v gostilno. Na mizi se je zasmajalo cekinasto vino in zadišalo meso. Hudo sta morala biti potrebna. Pretrgala sta pogovor o vojski in hitela jesti in piti.

Janez si je z dlanjo obrisal usta in popravil brke. Položil je čedro na mizo in potegnil mehur izza pasa:

„En polič ga bova še. Dam jaz zanj. Saj imam še par grošev. Potlej pa greva.“

„Pa ga dajva. Meni se nikamor ne mudi, tebi menda še manj.“

„Pred nočjo bi res ne bil rad za zaklenjenimi vrati.“

„Prav za prav bi bilo od mene grdo, če bi ti ne ustregel.“

Zaokrenil je obraz proti vratom in potrkal s prazno posodo na mizo: „Anca! Anca!“

Vstopila je zajetna gospodinja.

„Firkel ga prinesi, da ne boš dvakrat hodila.“

Preden je postavila Anca vino na mizo, sta privdela Kosmač in Janez pogovor že spet na vojsko. Čez dobro uro je Kosmač že tretjič povedal gospodinji, da sta bila z Janezom v dveh vojskah komorata: „Achtzehnhundertneunundfünfzig und achtzehnhundertsechszundsechzig.“ Pri drugi letnici je posebno poudaril achtzenhundert. „Ja, ja. Bei Solferino geschlagen und bei Kustoca gesiegt und a Dreck gekriegt. Anca! Še ga prinesi.“ Udaril je s plosko roko po mizi, da so kozarci odskočili in razlito vino brizgnilo v obraz. Zapel je:

nmav zavostno, če še juckat na bojo znal. Jas pravm, da b na bu naumno, da b se an kurs za juckanje naredov. Saj za tiste, k bojo tavglih. Morebiti se pa le še dobo kjeh kak star žovnir za inštruktarija. Če pa kar, pa jes pridam, da bom pvubam pried juckov. Na bom nč rajtov! K. M.

Novi dež. šolski svet je bil minuli teden imenovan. Glasom postave je njegov predsednik vsakokratni dež. glavar. Predsednikov namestnik je namestnik dež. glavarja dr. Arnold Sucher, zastopnik katoliške Cerkve je tudi stolni dekan prelat Unterluggauer. V svetu je nadalje 6 zastopnikov učiteljstva in enako število namestnikov, 3 zastopniki starišev (zastopnik slov. starišev je g. Mihael Kačnik, pd. Joger v Škocijanu, njegov namestnik g. Floro Lapuš iz Podsinje vesi), 6 zastopnikov dežele in enako število namestnikov, 3 zastopniki za upravne šolske zadeve, strokovni svetovalec za slovenski pouk je g. dr. Joško Tischler, njegov namestnik župnik Ivan Starc.

Kdaj bomo „ajnrukai“? Začetkom junija dobijo vsi v letu 1915 rojeni fantje poziv za nabore. Nabori bodo razpisani tudi potom stenskih lepakov. Istočasno bo minister za državno obrambo objavil podrobnosti službovanja, nadalje pogoje glede izpotovanja vojaščine obveznih, službeno dobo i. dr. Računajo, da bo pozvanih v letošnjem oktobru k vojakom okoli 15.000 fantov. Ali bodo potrjenci služili z ali brez orožja, bodo bržkone izvedeli šele tik pred vpoklicem. Računajo, da bodo do konca junija nabori končani.

Kor. dež. zbor je zasedal v javni seji dne 27. m. m. Sklenil je spremembo zakona o šolskem nadzorstvu: načelnik okrajnega šolskega sveta določi šolskega upravitelja za kraje, kjer ni župan načelnik šolskega sveta. — Dež. gasilski red predvideva odslej med drugim, da morajo vse požarne brambe biti članice dež. gasilske zveze. — Odobrijo se občinske doklade: Pliberk 400, Djekše 250, Brdo 320, Železna Kapla 500, Borovlje 450, Medborovnica 300, Sele 310 odstotkov zemljiškega oz. hišnega davka. — K športnim tednom ob Vrbskem jezeru prispeva dežela 8000 S, za melansko cesto se najame posojilo 150.000 S. — Po razgovorih in sklepah o znižanju brezposelnosti in izključnega blagovnega naročevanja v deželi je bil dnevni red izčrpan.

Bilo srečno! V sredo 27. majnika sta si pred oltarjem celovške stolne cerkve podala roke v življenjsko zvezo g. Joža Partl, pd. Kosem na Mačah, in gčna Krista Hafnerjeva, pd. Črnkova na pliberški Bistrici. Priljubljenemu paru naše najiskrenejše čestitke!

Jubilej posojilnice v Ločah nad Baškim jezerom. Na praznik Vnebohoda smo praznovali petdesetletnico tukajšnje posojilnice. Ustanovil jo je leta 1886 svoječasni šentjakobski kaplan in nato loški župnik preč. g. Knaflič s sodelovanjem posestnika in gostilničarja Janeza Gailerja, pd. Ploža v Ločah. Slednji je bil tudi prvi njen načelnik. Jubilejne slovesnosti se je udeležil tudi načelnik Zveze koroških združenj g. Floro Lapuš. Otvoril je sedanji posojilniški načelnik posestnik Janez Ulbing, ki je uvodno v jedrnatih besedah podal petdesetletno zgodovino zavoda, ki šteje danes 191 članov in ima 16 tisoč šilingov prometa. Nato je povzel besedo načelnik Zveze g. Lapuš in v duhovitih izvajanjih slavil gospodarski in socialni pomen posojilnice-jubilantke ter nato izročil jubilejne diplome častnemu načelniku posojilnice g. Jožefu Martiču iz Ratenč, Martinu Samonig iz Spodnjega Dobja, Janezu Pirker in Jožefu Gagl iz Zgornjega Dobja. Navedeni jubilarji in še posestnika Jožef Arnejc in Janez Koren so bili soustanovitelji oziroma prvi člani loške posojilnice. Resnemu delu proslave je sledil lažji, ki ga je izpolnila godba g. Rauterja Franca iz Kota.

Moderne Korte. Z majem se je tudi tu pokazalo prvo drevje v cvetju. Maj vabi v naravo, na delo. Par pred majem že pa smo začudeni zagledali cele gruče ljudi, naloženih z nahrbtniki, prihajati z orodjem, moške in ženske, vmes pa precej otrok. Pravimo jim smrekarji, lahko bi se jim tudi reklo smrečniki. Prišli so namreč saditi smreke v grofove gozdove. Bilo jih je nad sto. Kje pa bodo vsi ti dobili dostojno streho, ležišče in hrano, smo se začudeni vpraševali. Hrano so imeli pač seboj, v sobotah so hodili domov in prav kmalu se je število zmanjšalo za polovico. Mlad fant je koj nevarno zbolel, da ga je moral kmet peljati v Kaplo, od tam pa domov v Sele; kmalu potem je zbolelo dekle. Naši kmetje ne marajo teh ljudi sprejeti v hiše za to, ker je premalo prostora in pa, ker ne morejo prevzeti odgovornosti za zdravje, nravnost, red in mir. Le 4 kmetije so

v bližini, ena od teh je grofova in jo ima v namenu kmet-sosed. Le-ta je bil prisiljen dati delavcem pohišstvo in kuhinjo na razpolago. Mnenje ljudstva je pa tako, naj lastnik gozdov z gozdarji postavi primerno barako, kjer morejo najeti delavci mirno stanovati, si kuhati in prenočevati, kakor se spodobi ljudem in kristjanom, ločeno moški in ženske, kar je najprimitivnejša zahteva spodobnosti in nravnosti zlasti z ozirom na mlade in celo male. Saj ne gre le za 1 ali 2 leti. Šli so pred koncem majnika. Ubogi ljudje so, ki si morajo v takih razmerah kruh služiti. Na uro so zaslužili 45 g in manj, otroci 25 g. — Druga skrb je za gospodarje postava, da morajo v svojih fratah saditi in zasajene kraje ograditi, sicer živine ne smejo pasti. Pred 10 leti ni bilo te sile. Gospoda naj bi ukazala trebiti pregosti les, namesto še saditi, pravijo nekateri. Marsikdo se jezi, češ, bilo bi pametnejše delati na polju, ko se po kamenju, grmovju in trnju plaziti in mučiti. Drugi spet nevoljne tolažijo, da gospoda vse boljše razume. Suma pa se le ne moremo otresti, da je ta postava bolj v prid grofom kot pa kmetom. — Kaj pa mi? Nekdaj je imel en kmet 50 do 70 ovac in črez 20 koz. Sedaj pa že dolgo ni več koz in kozličev (!), ovc pa že skoraj nič, ker se ne smejo pasti. Kaj, če nekoč še krav, volov, juncev in junic ne bomo smeli pasti? Že vem: Vi nam boste poslali v našem listu popisani zračni hotel, da se bomo kajpada na državne stroške po svetu vozili in gledali navzdol na uboge zemljane. Velja?

Rožek. (Razno.) Kot smo svoječasno poročali, so tukajšnji narodni socialisti žgali na travniku novoizvoljenega župana kljukast križ. Enega krivca v osebi mladoletnega Karla Torkar so orožniki takoj izsledili in je dobil 2 meseca zapora. Nato se je orožnikom posrečilo izslediti tudi drugega krivca Viljama Seidl, sina tukajšnjega gostilničarja, ki je dobil istotako 2 meseca zapora. — Minulo nedeljo 24. m. m. je priredil v Seidlovi gostilni „Heimatkreis St. Jakob“ ljudske plese pod vodstvom g. učitelja Sille. Slavnosti se je udeležil tudi stotnik v. p. Maier-Kaibitsch.

Skočidol—Podravlje—Lipa. (Razno.) Radi svetega misijona lani na Kristusov vnebohod nismo imeli običajne procesije v Lipo. Letošnje se je udeležilo manj faranov kakor prejšnja leta. Bilo nas je z Dravljani, ki so se procesiji pridružili, sto. Navadno nas je bilo 150 do 200. Mimogrede smo letos blagoslovili starodavni na novo popravljeni zidani Jesenikov križ. Kakor vsako leto tako je pa bila tudi letos vnebohodna procesija s svetim Rešnjim Telesom z inicijami v Lipi zopet veličastna. Obhodnikov je bilo do 800. Med slovesno božjo službo je gost propovedoval v slovenščini, domači gospod župnik pa v nemščini. Cerkev je bila polna vernikov. Lecotarjev in drugih prodajalcev je postavilo pred svetiščem svoje staje 16. Prodali pa niso mnogo. Na Šmarječino pa Lipljani romanje vrnejo. — Do lani je stala pred lipško cerkvijo častitljiva stara lipa. Radi ostarelosti so jo odstranili ter mesto nje pred cerkvijo na obeh straneh novih kamenitih dohodnih stopnic letos zasadili po eno mlado velikolistno (slovansko) lipo. Lipa je zdaj podvojena Lipa. Da bi se podvojila tudi vernost in rodoljubje tam in drugod, naših davnih prednikov vzgledne čednosti!

Strmec. (Pogreb.) Začetkom majnika smo položili tukaj k večnemu počitku Brančkovo mater v Krotni vesi, Magdaleno Piber, kateri je domači g. župnik govoril v slovo ganljive besede. Štirinajst dni nato je pa umrla pri svojem sinu-duhovniku v Šentilju ob Dravi, preč. g. župniku Janezu Petriču, v starosti 72 let po dolgi težki bolezni, ki jo je vsa leta zelo udano v božjo voljo prenašala, vzgledno pripravljena na svojo zadnjo pot tudi njena prijateljica vdova Hema Petrič, pd. Lorenčinja na Peščah v šentjurski župniji. Ker je želela počivati ob strani svojega pred dvema letoma umrlega moža, jo je družina dala prepeljati iz Šentilja na dom, od koder se je v ponedeljek dne 25. majnika, pri krasnem spomladanskem vremenu ob mnogoštevilni udeležbi vernikov iz Strmca, Šentilja in od drugod ob spremstvu sedmerih duhovnikov-župnikov: sina-duhovnika, domačega, rožeškega, škofiškega, bličovškega, šmarješkega in skočidolskega vršil pogreb na strmsko pokopališče. Zastopana je bila tudi rožeška tretjeradniška skupina, katere ud je bila rajna, po 20 članih. Po opravljenih smo zemske ostanke rajne položili v grob. Poslovili so se od matere duhovnika imenom obojnih faranov njen spovednik, preč. g. A. Nadrag, imenom tretjega reda Rožek njegov vodnik, preč. g. J. Dobernik, ter v imenu družine njen lastni sin- svečenik. Skozi vse tri

iskrene, tolažljive in spodbudno-poučne govore se je kakor zlata nit vlekla misel velike zaslužnosti bogoudanega trpljenja za trpečega samega in za vse druge. Posebno tretjeradniki, po večini na zunaj revni, slabotni, stari, a bogati na znotraj, so stalni opominjevalci in rešilci sveta, ležečega v hudem. Vsem navzočim se je preč. sin prisrčno zahvalil. Marsikatero oko je ob ganljivih govorih postalo rosno. Ob sklepu pokopnih obredov ji je domači mešani pevski zbor, ki je pel tudi v cerkvi, pod vodstvom organista g. Reichmanna, pd. Kočnika, v slovo zapel do solz ganečo pesem.

Sekira pri Ribnici. Po kratki in težki bolezni je umrl najemnik Kašnikovega posestva Miha Janeš, star 52 let. Rajni je bil vrl krščanski in narodni mož, dolgo let odbornik celovške posojilnice in upravitelj njenega posestva ob jezeru. Zapušča vdovo ter sina in hčerko, ki sta že poročena. Pogreb se je vršil ob izredni udeležbi na binkoštno nedeljo popoldne. Rajni Miha naj počiva v miru, zaostalim naše sožalje!

Še par novic. Srebrni šilingi z letnico 1925/26 in sliki parlamenta so z majem potegnjeni iz prometa. — S 1. junijem je otvorena letalska proga Celovec—Ljubljana—Sušak. Iz Celovca v Ljubljano vozi letalo pol ure. — Minuli teden je v okvirju običajnega letalskega izleta pristalo v Celovcu 43 letal, med njimi nad 30 inozemskih. Na poletu proti Gradcu je neko češko letalo izgubilo smer ter pristalo na Likebovem travniku v Šmihelu pri Pliberku. Za Šmihelčane je bila to seve prava senzacija. — V Celovcu so minuli teden paradirali po ulicah mali tanki za dva moža. Meščanstvo jih je opazovalo z velikim zanimanjem. — Südmarka je nabrala v Avstriji v maju skupno 93.000 S za svoje nacionalno delo ob meji. — Kobilo posestnika Raderja v Štebnu pri Globasnici so izsledili. Tatvine je osumljen nek celovski hlapec. — Celovško kopališče ob jezeru je otvoreno z junijem. — Pogorelo je gospodarsko poslopje posestnika Pšeničnika, pd. Fischerja pri Tinjah.

NAŠA PROSVETA

Pesem.

Pesem je čudež božji. Že pesem mrtvega bronastokrat presune naše srce. Otožno se poslavljajo pevci v farnem zvoniku od umrlega farana, sladko-božajoče poje njihova pesem jutranji ali večerni Ave, svečano-praznično naznanjajo delopust in prihod Gospodovega dne. Čudovita je pesem mrtvega inštrumenta, naj si je to flavta, rog ali gosli. Ste že čuli kedaj njihovo pesem v tihi noči, v mehkem jesenskem večeru? Tedne in tedne se vam oglašajo v vašem srcu, kot bi živela v vas naprej, četudi je njen zadnji odmev že davno izzvenel.

Najčudovitejša pesem pa je pesem človeških ust, pesem, ki poje radost ali trpljenje človeškega srca. Ne mislim pri tem na ono pesem, ki razburka srce do njegovih globočin in vzvalovi stotero in tisočero občutkov do nebeške blaženosti ali smrtne potrnosti. Ne, ne mislim na to mogočno zavojevalko in zmagovalko. Saj je že pesem preprostega ljudstva pesem moči in življenja, naj si jo čujemo od samotne pastirice ali iz nočnega fantovskega zbora ali iz razkošne dekliške družbe. Kot mogočna roka se dotakne ta pesem našega srca.

Le prečesto je ena sama beseda ali en stavek človeške govornice taka čudežna pesem, da nam zazvenijo vse strune našega srca v mogočnih sozvokih, sedaj otožnih in bolnih, sedaj prešernih in vriskajočih. Tudi ta pesem prečesto zveni v nas tedne in leta in nam bo zvenela vse življenje. Izmed besed, ki mi zvenijo in pojo v duši že leta, je ena, ki je ne pozabim. Pred štirimi leti sem šel na izprehod po cesti, ki se vije ob vzhodu malega Obirja. Slučajno srečam grede šimna iz Sel, vračajočega se od obiska galiških sorodnikov in prijateljev. Mnogo mi je šaljivi mož pripovedoval iz svojih doživetij, posebno še o presrečnih letih, ki jih je užival kot organist in tajnik v Selah. Ne spominjam se več njegovih pripovedovanj, le ena njegova beseda mi je ostala do danes globoko v srcu in mi še danes zveni kot lepa pesem: „Srečno in veselo živim v tej službi, zato želim ostati v Selah še po smrti.“ — Ko se mu je letos izpolnila njegova želja, se je v meni vzbudila pesem davnih štirih let. Andrej Mačnik, Apače.

Galicija. Občni zbor našega izobr. društva bo v nedeljo 7. junija ob 3. uri pop. v Božičevi gostilni pri Suhcu v Encelni vesi. Na sporedu petje, tamburanje, dva govora in volitve.

Radiše Vsa fara in mnogo gostov iz sosednjih Medgorij se je pred binkoštno nedeljo zbralo k materinski proslavi. Dvorana farnega doma je bila do zadnjega kotička napolnjena. Po izbranih otvoritvenih besedah so se vrstili nastopi otrok v deklamacijah, petju in prizorih, vsi brez izjeme ljubki in pristrčni, saj so mali v njih govorili zahvalo in prošnjo svojim dragim mamicam. Z mami so v nastopu tekmovali fantje-pevci in še pridna radiška dekleta. Sledil je govor o vzvišenosti materinskega poklica, o veliki odgovornosti matere-žene in še o skrivnosti tihe materinske sreče. Spet so nastopili mali v igrici „Zlata mati“, podani tako življensko-pristno, da se je divila vsa dvorana. Proslavo so zaključili pevci z narodno pesmijo. Radostni so nato odhajali mali domov, za roko vodeč one, ki so jih proslavili dopoldne v skupnem sv. obhajilu v cerkvi in popoldne v tako posrečeni prireditvi. Pa so djali ob koncu medgorski č. gospod: Pa še k nam pridite, ko bomo tudi mi proslavili naše matere!

Nemško-slovenski in slovensko-nemški slovarček v priročni obliki je izšel v založbi Jugoslovanske knjigarne v Ljubljani. Sestavila ga je rojakinja prof. dr. Angela Piskernikova. Slovarček je namenjen za vsakdanje prilike in bo dobro služil vsakomur, ki ima opravka z obema jezikoma. Stane vezan 30, broširan 20 din.

GOSPODARSKI VESTNIK

O gospodinjskih tečajih in šolah. Skozi gospodinjske roke gre danes ves gospodarjev zaslužek. To bi nas moralo napotiti, da bi posvečali dobri gospodinjski izobrazbi večjo pozornost. Od Slovenske prosvetne zveze uvedeni gospodinjski tečaji so se doslej izkazali zelo hvaležne in uspešne. Treba jih bo torej tudi zanaprej z vsemi silami podpirati. V šestih tednih se dekleta naučijo predvsem spoznavati, da je treba za dobro gospodinjstvo solidnega znanja in še dobre srčne izobrazbe. Hkrati dobe praktična navodila za izvrševanje glavnih gospodinjskih opravil. Dekleta vedo ceniti pomen takega pouka, manj se njegove važnosti zavedajo stariši, ki se le prepo-gosto držijo načela, da sme biti kmečka gospodinja neizobražena, neumna. Organizacija tečaja je sila enostavna, ker preskrbi vodstvo tečaja štedilnik in vso kuhinjsko opravo in je torej treba samo še primerne prostora. Očetje in matere, že danes mislite na to, kako boste v jesen potom slovenskega gospodinjskega tečaja nudili svojim hčerkam potrebno gospodinjsko vzgojo! — Razveseljivo je, da raste zanimanje za naši gospodinjski šoli. V kakovosti nedvomno lahko tekmujeja z vsako deželno šolo. Premalo pa se še zavedamo, da je kakovost šole tem boljša, čim večje je število gojenk. Kajti tudi za vzdrževanje teh šol je treba najprej in najbolj zadostnih sredstev.

Letošnja sadna letina obeta biti dobra. Zato pameten sadjar že sedaj preudarja, kako bo letos ukrenil s sadjem. Običajna izkušnja dobrih letin je namreč, da v zimo ne vemo, kad je šlo vse obilno pridelano sadje. Vse preveč so naši sadjarji vrženi na mošt, ki je takorekoč glavni sadni pridelek. Delati pa bi morali na to, da bi spravili čim več sadja v svežem stanju v denar. Seveda je treba kreniti z našo sadjerejo na boljša pota, če hočemo s sadjem v kupčijo. V kupčiji se zahteva zenačeno blago, enakovrstno in dobro trpežno. Pri nas pa imamo mešanico, ki ne ustreza nobenim zahtevam. Na eni strani se moramo torej prizadevati, da spravimo na trg kolikor mogoče enakovrstno blago in trpežne sorte, na drugi strani pa bodi naša skrb, da shranjujemo sveže sadje noter do zime in tudi preko nje, če ga je več. S prenašnjeno uporabo sadja za mošt zavrzemo lepe prilike boljše prodaje ali umestnejše uporabe. Mislimo torej že sedaj, kako bomo ob sadni letini najboljše ukrenili.

Rane na drevesih. Ponekod je videti sadna drevesa, katerih deblo je votlo ali močno ranjeno. Kako odpomoremo takim drevesom, da jih gniloba ne uniči? Rano moramo skrbno izrezati, razkužiti in kolikor mogoče neprodušno zapreti. Razkužimo najboljše s 30% raztopino arborina. Ko se posuši, prevlečemo rano s cepilno smolo in nazadnje zalijemo z močnim betonom, pripravljanim s finim peskom. S tem preprečimo napredovanje gnilobe in drevesu vsaj za nekaj let podaljšamo življenje.

Pokladajmo svežo travo. Živina ima rada zeleno krmo, dokler je slednja dosti mlada in sočna.

Najbolj tečna je zanjo trava na dobrem pašniku, ker je najbolj mlada in najlažje prebavna. Taka trava se takorekoč pretvarja v mleko. Po mladi in sočni travi se živina tudi najraje pase. Nasproten je učinek, če polagamo živino travo, ki je že ocvetela in gre v seme. Do take klaje nima živina slasti in jo rada pušča ob strani, tudi je taka krma težko prebavna in slabša za mleko. Kar velja za travo, velja do gotove meje za vsa druga zelena krmila. Ostarela in prezorjena zelena krma je manj vredna in se je veliko zavrže. S pokladanjem mlade in sočne trave pa varčujemo, ker ima živina več mleka in ne pušča krme ob strani.

Velikovški trg. Voli 75—95, biki 55—75, krave 50—70, teleta 80—1.00, vprežni voli 70—80, mladi voli 78—90, ovce 50—55, prašiči 2.00—2.20, zaklane svinje 1.70—1.85 S za kg žive teže. — Pšenica 39 S za 100 kg, rž 29, oves 26, ječmen 26, ajda 25, koruza 25, krompir 7, apno 5.00—5.50, sladko seno 8—10, kisló 5—7, slama 3.50—4.00, sirovo maslo 2.40—3.20, mleko 18—25, jajca 8—9 grošev za komad.

Zadružna pisarna javlja.

Na prodajo so:

5 konj, 6 do 7 let starih,
1 kobila,
2 breji kravi, ki teletita koncem junija,
apno, stavljeno v Celovec S 3.70,
apno v Galiciji S 2.60 za 100 kg,
dobro štajersko vino v poljubni kvantiteti.

Kupujejo se:

2 plemenska vola (teža 1000 kg),
1 mlad plemenski bik melanske pasme.

Gospodarji! Poslužujte se trajno zadružne pisarne v Celovcu, Viktrin-gerring 26, ker posluje in posreduje v Vašo korist!

ZANIMIVOSTI

Otok, poln nageljnov. To je Zanzibar ob vzhodni afrikanski obali. V vigradi zacveti milijone nageljnov, ki so Zanzibarcem pravi zaklad. Na otoku se je tekot let razvila parfumska industrija, ki predeluje duhteče cvetje v razne parfume in lepotična olja. Očividci pripovedujejo o bajnem pogledu na otok cvetočih rož najrazličnejših barv, ki valovijo kot morje in zavijajo otočane v nadvse prijetni nageljni duh. Prebivalci otoka so mohamedanci indijskega in arabskega plemena. Evropejcev je vseh komaj 250. Nekateri Indijci in Arabci so pravi knezi v svojih krasnih palačah, katere obdajajo bajni vrtovi, polni najlepših nageljnov. Gozdovi sestojijo z visokih kokosovih palm, ki dajejo najboljše sadje. V obsežnih kokosovih gozdovih prebivajo vse živali, ki jih pozna južna zemlja drugod. Otok je pod angleškim protektoratom, ki pa se do danes med domačini ni mogel uveljaviti.

Čevljar-politik. V New-Yorku je umrl preprost čevljar, Lucy po imenu. Kljub svoji preprostosti je imel veliko veljavo. V njegovo delavnico je prihajal pred desetletji dijak Coolidge in z njim kramljali o politiki. Dijak je dobival pri preprostem mojstru svojo prvo politično izobrazbo, ki mu je nato pripomogla, da je postal ameriški prezident. Ostal je svojemu učitelju zvest tudi potem in se z mojstrom posvetoval o najvažnejših državnih zadevah. Vrli mož ob kopitu mu je pametnega mnogo nasvetoval.

Z dinamitom na žabe. V Artičah pri Brežicah so tamošnji igralci nedavno pripravljali igro „Sle-hernik“. Igrati so jo nameravali na prostem pred cerkvijo in so zato istotam napovedali glavno vajo. A, gorje! Igralci ne slišijo režiserja in režiser ne igralcev. Pod zvezdnato nebo namreč buči silni jek mogočne armade žab, ki vsako noč svatujejo v neposredni bližini cerkve. Kaj storiti? Igre niso mogli preložiti, mlake ne izprazniti, žab tudi ne poloviti. Vpričo žabje muzike igrati pa je nesmisel. Na seji so fantje sklenili, da užugajo žabe z dinamitom. Pripravili so se kot Italijani na Abesince in sredi veselega pirovanja je zagrmelo bumf! bumf!, mlaka je utihnila in zmaga je bila popolna. Igra se je vršila v polno zadovoljnost. Čujejo pa se glasovi, da bo treba ob naslednji ponovitvi sličnih manevrov, ker je mlaka že spet kolonizirana.

Najnevarnejša riba ni mogoče morski som, kot bo marsikdo mislil. V južnem morju živi riba, ki je nenavadno divja in nevarna. Imenujejo jo Barakuda in ima v svojem žrelu nič manj ko 4 vrste zobovja. Sprednje zobovje je koničasto in slični malim bodalcem, zadnje deluje kot kaka žaga. Opazovali so, da zmelje riba ljudi, kateri ji po nesreči pridejo v bližino, v par minutah v krvavo kašo. A opasnost strašne živalje je še večja. Mor-narji, katere je riba samo ugriznila, a so jih mogli rešiti, so umrli na strašnih bolečinah zastruplje-nja.

Modra luč nad ženevskim jezerom. Prebivalci francoskega mesteca Thonon ob ženevskem jezeru pripovedujejo o čudni luči, ki se zadnje dni prikazuje nad obalo ob jezeru. Drevesa obdaja modra luč v obliki velike krone, ki se neprestano giblje in premika. Izprva so drugod menili, da imajo opraviti z navadno močvirno lučjo, vendar ni nikjer v okolici kakega močvirja. Zanimanje za nenavadni pojav je narastlo, ko je poročala o luči vremenska opazovalnica, ki se nahaja 20 km oddaljena od jezera. Svet stoji pred nepojasnjeno u-ganko. Prebivalci govorijo, da nekdo preizkuša najnovejše smrtne žarke. Razburjenje je tem večje, ker so opazovali slično modro luč tudi leta 1914 — tik pred svetovno vojno.

To je pa smola! Francoz Drouilet je služil abesinskemu cesarju kot letalski izvedenec. Nedavno je kupil zanj najmodernejše letalo v Ameriki. Ko je dospel z letalom v Francijo, ga je vlada zaplenila. Pod pretvezo, da ga mora očistiti, je prišel Drouilet spet do letala in ga odpeljal policiji izpred nosa. A glej, smola! Ko se je baš vozil nad Italijo, se mu je pokvaril motor in moral je pristati na italijanskih tleh. Ti so se seve veseli polastili letala, letalca pa so nemilostljivo odpustili.

Vabilo

na

občni zbor

HRANILNICE IN POSOJILNICE V PLIBERKU, registrovane zadruga z neomejeno zavezo, ki se vrši v torek dne 16. junija 1936 ob 10. uri dopoldne v poslovnih prostorih.

Dnevni red:

1. Čitanje in odobrenje zapisnika o zadnjem občnem zboru.
2. Poročilo načelstva in nadzorstva.
3. Potrdilo računskega zaključka za leto 1935.
4. Sprememba pravil.
5. Slučajnosti.

Ako ob določeni uri ne bi bilo zadostno število zadružnikov nazočih, se vrši na istem mestu in z istim dnevnim redom drugi občni zbor, ki bo v smislu pravil sklepal brezpogojno.

K polnoštevilni udeležbi vabi

43

Načelstvo.

Vabilo

na

redni občni zbor

HRANILNICE IN POSOJILNICE V BILČOVSU, registrovane zadruga z neomejeno zavezo,

ki se vrši v četrtek dne 11. junija 1936 ob 15. uri v poslovnih prostorih v Bilčovsu.

Dnevni red:

1. Čitanje zapisnika zadnjega občnega zbora.
2. Poročilo načelstva in nadzorstva.
3. Odobritev računskega zaključka za leto 1935.
4. Slučajnosti.

Ako ob določeni uri ne bo navzočih zadostno število za družnikov, se vrši pol ure pozneje drugi občni zbor, ki bo sklepal brez ozira na število navzočih zadružnikov.

K obilni udeležbi vabi vse zadružnike

44

Načelstvo.

Sprejme se okrog 40 let star paštir, ki bi bil zaposlen tudi preko zime. Vprašuje se tudi po deklah in hlapcih ter fantih do 18 let. Obrnite se na „Kmečko zvezo“.